

Gods geboden geven een goed leven

Les 1HGJB leer en leef Rood

Lied: God regeert in dit huis (insalvation)

Binnenkomer:

Lees steeds een situatie voor. De teams moeten binnen 10 seconden kiezen:

 Gewoon doen

 Niet doen

Laat ze hun antwoord bekend maken met staan en zitten.

1. Je krijgt een bericht: "Klik hier en ontvang gratis Fortnite-, FIFA- of Roblox-skins!"
2. Je fietst maar vijf minuten naar een vriend en zet geen helm op.
3. Op je telefoon staat: "Gebruik alleen een originele oplader." Je hebt alleen een goedkoop exemplaar van €2.
4. Je bouwt een kast van IKEA en gooit de handleiding direct weg.
5. Je krijgt via WhatsApp een link van iemand die je niet kent.
6. Op een verpakking medicijnen staat: "Maximaal twee per dag." Je denkt: "Vier werken vast nog beter."
7. Er komt niemand aan, maar het verkeerslicht staat op rood. Je rijdt toch door.
8. Bij een meer staat een bord: "Verboden te zwemmen. Levensgevaar."
9. Je gaat slijpen met een haakse slijper zonder veiligheidsbril.
10. Je computer vraagt om een belangrijke beveiligingsupdate. Je klikt op 'Later'.
11. Je beste vriend vraagt om jouw wachtwoord. "Ik ga er echt niets geks mee doen."
12. In de auto brandt het rode olielampje. Je denkt: "Ik kan nog wel een stukje rijden."
13. Tijdens een proefwerk kun je heel gemakkelijk spieken zonder dat de docent het ziet.
14. Je ziet iemand voor de grap een aansteker bij een jerrycan benzine houden.
15. Je wilt een spel downloaden. Op de officiële website kost het €40, maar op een onbekende website kun je het gratis downloaden.

Uitleg binnenkomer:

Welke regels, net genoemd, vind je eigenlijk irritant?

Welke regels beschermen je eigenlijk?

Vaak noemen ze vanzelf:

- Verkeersregels
- Medicijnen
- Waarschuwingen
- Software-updates

Wie heeft de handleiding van een telefoon gemaakt?

Antwoord: De maker.

Wie weet het beste hoe een auto werkt?

De fabrikant.

Wie weet het beste hoe jij gemaakt bent?

God.

God heeft ons gemaakt. Daarom weet Hij ook het beste hoe wij gelukkig kunnen leven. De Tien Geboden zijn niet bedacht om ons leven saai te maken. Ze zijn eigenlijk de handleiding van Degene die ons gemaakt heeft.

Welkom:

1. Hoe zit je erbij deze avond? Laat ze dit met hun duim bij je bekend maken.
2. Waar gaan we het vanavond over hebben?
3. Wat weet je nog van de 45 minuten God ontmoeten van afgelopen zondag?

Bijbeltekst van de week: Doe altijd wat de Heer van je vraagt. Dan zul je in leven blijven. En dan zal het goed met jullie gaan. (Deut. 5: 33a)

4. Denk jij dat Gods regels je vrijheid beperken of juist beschermen? Waarom?

Gebed

Hart/Hoofd/Handen

Afhankelijk van de groep kunt u op de volgende drie manieren beginnen. De eerste (hart) vorm laat tieners nadenken over de zin van regels in het leven. Bij vorm 2 (hoofd) wordt ingezet op hoe de tieners de Tien Geboden zelf ervaren (of: welke gedachte en/of gevoel de Tien geboden bij hen oproepen). Ze ontdekken hierbij hoe zij er zelf instaan, en daarmee peilt u de beginsituatie van de catechisanten. Vorm 3 (handen) maakt beeldend duidelijk hoe een spelletje zonder regels kan verlopen.

1. HOOFD

MINIPREEK

COMPUTERCRASH

Wel eens meegemaakt dat je computer crashte? Of dat er een virus in zat waardoor je niet meer bij je bestanden kon? Balen is dat! En je baalt nog extra als het je eigen schuld was. Je had dat ene bestand niet moeten downloaden. Of je hebt een ernstige fout gemaakt bij het installeren van een nieuw programma. Je had gewoon precies moeten doen wat in de handleiding stond.

Ons leven lijkt wel een beetje op een computer. Je kunt er heel mooie dingen mee doen, maar ook dingen waarvoor God je gewoon niet heeft bedoeld. Met die verkeerde dingen beledig je God en doe je jezelf schade aan. Misschien lijkt het nu nog goed te gaan, maar zeker weten dat je 'computer' er een keer door crasht.

Omdat God wil dat je een goed leven hebt en omdat Hij wil voorkomen dat het een keer fout gaat, heeft Hij Zijn geboden gegeven. Zijn liefdevolle Vaderhart zit daarachter. Stel je voor dat Hij zou zeggen: 'Joh, doe gewoon wat je zelf leuk vindt!' Dan zou Hij geen goede Vader zijn! Hij heeft ons zelf gemaakt en Hij weet wat goed voor ons is. Blijf dus dicht bij de hemelse Vader en luister naar Zijn geboden. Want die geven een goed leven!

Doel

tieners denken na over hun 'eigen' huisregels en ontdekken dat deze regels nodig zijn om (in orde en liefde) met elkaar samen te kunnen leven.

Werkwijze

- Lees de tekst van *Leren van de praktijk*, inclusief de twee vragen, gezamenlijk hardop voor.
- Laat de tieners de vragen eerst afzonderlijk en voor zichzelf beantwoorden. Bespreek daarna de uitkomst in groepjes met elkaar. Probeer vooral een gesprek te voeren over wat de zin is van regels. Waarom zijn regels belangrijk? Hoe komt het dat ze op z'n tijd ook irritant zijn?
- Maak de overstap naar de achtergrondinformatie, de Tien Geboden: ook de Heere God heeft regels gegeven, Zijn geboden. Eigenlijk met precies hetzelfde doel: om in orde en liefde met elkaar samen te leven.

VAN DE PRAKTIJK

HUISREGELS

Elk gezin heeft zijn eigen huisregels. Bijvoorbeeld: 'Als je thuiskomt, hang je je jas aan de kapstok', 'Vuil ondergoed doe je in de wasmand' en 'Geen mobieltjes aan tafel'. Soms lastig, maar toch ook wel zinvol... Of niet?

OM OVER NA TE DENKEN EN TE PRATEN

1. Wat zou de zin (kunnen) zijn van de genoemde huisregels?
2. Hebben jullie thuis huisregels die best handig zijn, ook al vind je ze niet altijd prettig? Wat is de zin daarvan?

2. HART

Doel

tieners ontdekken wat de Tien Geboden bij hen oproepen.

Nodig

overzicht van de volgende woorden op beamer/flip-over/whiteboard: blij, overbodig, dankbaar, saai, moeten, 'de wat...?', bang, liefde, straf, zin

Werkwijze

- Benoem dat de tieners (bijna) elke week de Tien Geboden horen in de kerk.
- Laat iedere tiener een woord kiezen dat volgens hem/haar het best bij de Tien Geboden past. U kunt hierbij benadrukken dat het niet uitmaakt welk woord ze kiezen. Er is geen 'goed' of 'fout'. Het gaat erom wat de Tien Geboden bij hen oproepen.
- Vraag aan één van hen welk woord hij/zij heeft gekozen en waarom. Vraag hierna aan de groep of er meer zijn die datzelfde woord hebben gekozen.
- Hierna kunt u een andere tiener vragen welk woord hij/zij heeft gekozen en waarom. Geef ruimte om op elkaar te reageren, laat tegengestelde reacties met elkaar in gesprek gaan.

3. HANDEN

Doel

tieners ervaren aan den lijve hoe lastig het is een opdracht/spelletje te doen zonder regels.

Nodig

een spelletje waarvan u vermoedt dat de tieners het niet (goed) kennen, misschien Beverbende of *Alles of niets* (laat u eventueel informeren).

Werkwijze

- Geef zonder een duidelijke instructie een groepje tieners de volgende opdracht: 'Hier heb je een spelletje, ga het maar spelen met elkaar.'
- De andere tieners observeren goed wat er gebeurt: Hoe gaan ze aan de slag met het spel? Stelt iemand de vraag hoe het moet? Als niemand het weet, wat gebeurt er dan? Gaan ze zelf regels bedenken? Doen ze maar wat? Kortom, wat gebeurt er zonder regels?
- Stel na afloop de vraag: hoe was het om deze opdracht te doen?
- Maak de overstap naar de *Informatieoverdracht* over de Tien Geboden: ook de Heere God heeft ons 'spelregels' gegeven voor het leven.

De bijbel open:

VOOR HET EERST

De Tien Geboden heb je misschien al wel vierhonderd keer horen voorlezen in de kerk. Je kent ze (bijna) uit het hoofd! Toch kun je proberen ze te lezen alsof je ze voor het eerst hoort. Bedenk daarbij dat 'U zult niet doodslaan' – om maar een voorbeeld te noemen – niet alleen betekent dat je iemand niet mag vermoorden. Het betekent ook dat je iemand niet dood mag wensen! En 'U zult niet stelen' gaat niet alleen over dingen die duurder zijn dan € 25,-....

Lees Exodus 20:1-17 (wist je trouwens dat de Tien Geboden ook in Deuteronomium 5:6-21 staan?). Stel het je voor alsof je het voor het eerst leest of hoort.

- a. Let op vers 2: waarom zou de HEERE God de Tien Geboden direct na de bevrijding uit Egypte hebben gegeven?
- b. Benadruk de drie zinnen waarbij je het meest denkt: 'Mooi (of goed) dat God dit zegt!'
- c. Voor welk gebod zou je in je eigen omgeving wel 'reclame' willen maken?
- d. Welk gebod vind je zelf het moeilijkst?

De 10 leefregels van God samengevat:

1. Vereer geen andere goden alleen God
2. Maak geen beeld van andere mensen, dieren enz. en vereer ze niet. Vereer alleen God.
3. Vloek niet
4. Houd de rustdag
5. Respecteer je vader en moeder
6. Vermoord niemand
7. Ga niet vreemd
8. Steel niet
9. Vertel geen leugens, wees altijd eerlijk
10. Verlang niet naar iets dat van een ander is

In gesprek:

Extra info jeugdleiding:

A. Waarom moet ik zoveel van God?

Sluit aan bij de introductievormen, waarin tieners hebben aangegeven hoe ze aankijken tegen de Tien Geboden, of hebben ervaren hoe het is als thuis, in het verkeer, bij een spelletje weinig of geen regels zijn. Dat wordt het een rommeltje, dan is het onduidelijk wat de bedoeling is, dan gaat iedereen voor zijn eigen gelijk. Het roept een gevoel van beperking op, van dingen niet mogen, van moeten...

• Toch worden de Tien Geboden elke zondag gelezen. Waarom eigenlijk? En waarom zijn ze voor een christen belangrijk?

- Benadruk dat de (Tien) Geboden niet alleen te maken hebben met *moeten*, maar vooral met *genade*! Met een leven in vrijheid. Vertel tieners op welk moment en waar de geboden aan Israël zijn gegeven. Nadat de Heere God hen uit Egypte had bevrijd, gaf Hij hun deze woorden mee, waardoor Hij wilde zeggen: Blijf bij je Bevrijder! Zorg ervoor dat je je leven in vrijheid niet verspeelt.
- Daarnaast is de kern van de geboden liefde, een verbondsrelatie. Als vergelijking kunt u het beeld van een huwelijk gebruiken. Ds. van Campen zegt het in *Reflector* zo: 'Bij een huwelijk gelden regels. Als je elkaar trouw belooft, kun je bepaalde dingen niet meer doen. Wil je bepaalde dingen ook niet meer doen. En andere dingen ga je juist wel doen. God heeft met ons een verbond gesloten. Hij wil met ons in een relatie van liefde en trouw staan. Dan mag Hij ook liefde en trouw van ons terugvragen. Daarom heeft Hij ons Zijn geboden gegeven. Het zijn verbondsregels, en God wil dat we die houden uit liefde tot Hem.'

Samengevat:

De wet van God heeft drie functies:

- ★ spiegel waarin we onze zonden zien
- ★ leraar die ons op Christus wijst
- ★ handboek om dankbaar te leven

Extra uitleg jeugdleiding:

Spiegel waarin we onze zonden zien

- Vraag wie er in de spiegel heeft gekeken voor hij naar de catechisatie kwam. Vraag aan één of twee jongeren waarom hij of zij dit heeft gedaan. We kijken allemaal minimaal één keer per dag in de spiegel om te kijken of we er wel goed uitzien, voordat we andere mensen gaan ontmoeten. Vertel dat we daarom eigenlijk ook de Tien Geboden lezen in de kerkdienst. Voor we God gaan ontmoeten in de eredienst en Zijn Woord kijken we, als het ware, in de spiegel of we er wel goed uitzien voor Hem.
- Verwijs naar Jakobus 1:23. Hier zegt Jakobus dat iemand die wel hoorder maar geen dader is van het Woord, lijkt op iemand die in de spiegel kijkt, maar vergeet hoe hij eruitziet. Benoem dat wij door de weeks zo vaak vergeten hoe we eruitzien. We horen elke week Gods wet en Zijn Woord, maar dwalen er vaak zo ver van af. God wil dat we Hem in de kerkdienst ontmoeten, maar dat kan alleen maar als we eerlijk zijn over onszelf. Door de Tien Geboden komen we erachter dat we er helemaal niet zo goed uitzien. We hebben niet gedaan wat God van ons vraagt, elke dag leven we in zonden. Elke eerste dag van de week worden we door ons te spiegelen aan de geboden tot verootmoediging opgeroepen: we vragen vergeving aan God om zo weer opnieuw met Hem te beginnen en Hem te kunnen ontmoeten.
- **Leraar die ons op Christus wijst**
 - Geef aan dat je nu zou kunnen denken dat je je aan Gods geboden moet houden omdat we anders niet goed leven. Moeten we dan toch de geboden doen om Gods genade te verdienen, zoals we werken om geld te verdienen? Benoem dat de wet niet bedoeld is om de zaligheid te verdienen. Integendeel, hij wijst ons er juist op dat we dat niet kunnen en dat we daarvoor Christus nodig hebben.
 - Benoem dat de tieners het wellicht niet altijd eens zijn met hun leraren op school, toch hebben zij het beste met hen voor en willen zij hen de juiste kant opwijzen in hun leven. Er kan ook gedacht worden aan een navigatiesysteem dat je vertelt welke kant je op moet rijden om je bestemming te bereiken.
 - Zo wijzen de geboden van God je de weg naar het leven zoals Hij het bedoeld heeft. Een leven zonder zonde en in vrede met God en de mensen om ons heen. Een leven in navolging van Christus.

- **Handboek om dankbaar te leven**

- Hoe kunnen we God danken en eren door het doen van 'goede werken'? Vertel dat het houden van de geboden niet voorafgaat aan de verlossing in Christus, maar er juist op volgt. Het doen van de geboden is een verlangen dat in ons groeit als we weten dat we door Christus verlost zijn. Zo gaan we uit dankbaarheid ons best doen om ons aan Gods geboden te houden. En waar Gods geboden gedaan worden, daar wordt God geëerd!

Opdracht voor alle leeftijden

Tieners koppelen de Tien Geboden aan hedendaagse situaties uit hun eigen leven.

Werkwijze

- Leg één voor één onderstaande uitspraken aan de tieners voor. Zet ze op een whiteboard/flip-over of kopieer ze op een A3-vel en leg deze op tafel. Voorbeelden zijn:

Geef de tieners de opdracht de uitspraken/situaties te koppelen aan één van de Tien Geboden.

- Vraag hen hierna welke uitspraken/situatie zij herkennen in hun eigen leven. Dit kunnen zij opschrijven, maar u kunt het ook bespreken. Als u voor het laatste kiest, let er dan goed op dat er voor iedereen ruimte is om wat te zeggen. Het is belangrijk dat de sfeer open is en blijft.
- De opdracht dient vooral een eyeopener te zijn waarbij de jongeren meer zicht krijgen op hun eigen leven door praktische situaties te koppelen aan de geboden.

Let op: Gebruik de samenvatting van de 10 leefregels en leg die op de tafel erbij/ of de 10 geboden van Philip Troost!!

Welke regel van de 10 leefregels hoort bij de situatie/ uitspraken?

1. De hele dag op je PlayStation, telefoon of films kijken.
2. Altijd je eigen zin willen hebben.
3. Vloeken, grove taal in je mond.

4. Nooit spontaan helpen thuis, altijd discussie aan gaan.
5. Iemand pesten uit schelden, uitlachen samen met een groep.
6. Jaloers zijn op iemand om zijn spullen, vriendin enz.
7. Over God zo praten, dat je er grip op krijgt. Dat Hij precies zo is wat jij fijn vindt. Zodat je lekker je leven kan leven zoals jij het wil.
8. Op zondag gewoon werken, shoppen. Geen tijd voor iets anders.
9. Nooit te vrede zijn met wat je hebt, altijd weer iets anders willen hebben.
10. Roddelen met vrienden en halve waarheden vertellen.
11. Van de ene vriend(in) naar de andere gaan, alleen je eigen behoefte bevredigen en geen respect voor de ander.
12. Altijd negatief praten over andere, je eigen ik heel wat vinden.
13. Geen tijd. Druk, druk, druk
14. Je vasthouden aan een bepaald beeld van God en niet willen onderzoeken of dit wel echt klopt.
15. Kijken naar filmen waar veel in gevloekt wordt op tv/ netflix.
16. Je leraar belachelijk maken, grote mond geven.
17. Geen tijd nemen om te bidden, bijbel lezen, kerkgaan enz. geen tijd voor God.
18. Veel werken en lekker geld verdienen om aan jezelf uit te geven.
19. Overal een mening over plaatsen op facebook, tik tok, Instagram. Boos over dit en dat.
20. Alles voor jezelf houden en niet delen met de mensen om je heen.
21. Als iemand een appje stuurt naar jou en vraagt of je ergens aan mee wil doen en je reageert er helemaal niet op. Ook niet na meerdere herhaalde appjes.
22. Geld inzetten op een voetbalwedstrijd en zo proberen ermee geld aan over te houden.
23. Tijdens een wedstrijd je respectloos gedragen naar de tegen partij, omdat ze een donkere kleur hebben of van een andere afkomst zijn.

Tien geboden (versie Philip Troost)

Als je wilt ontdekken wat het is om écht vrij te leven, van binnen vrij omdat je van Christus bent, kijk dan in deze spiegel. God zegt:

Ik ben de HEER, je God, die je uit de slavernij van de zonde en de duivel bevrijd heeft.

1. Laat niets zo groot worden in je leven, dat het in de plaats komt van God. Je werk niet, je geld en huis niet. Geen mensen door wie je je laat beheersen. Maak van niets en niemand een afgod.

2. Houd er geen zelfbedachte ideeën over God op na. Een beeld van God dat jou goed uitkomt. Probeer geen grip op hem te krijgen of hem voor het karretje van jouw mening te spannen.

3. Misbruik Gods naam niet: in je taalgebruik, je gedrag, je houding. Wees steeds een visitekaartje voor God.

4. Leef vanuit de rust die God je geeft. Doe niet mee met dat stresserige en jachtige van deze samenleving. Maak hierin bewuste keuzes.

5. Accepteer en respecteer gezag boven je. Leg je bazigheid af. Dat je altijd overal de dienst wil uitmaken. Dat jouw wil wet moet zijn.

6. Doe een ander geen geweld aan. Met je messcherpe tong, je dodende blik, je vernietigende zwijgen en negeren.

7. Wees zuinig op je huwelijk en op dat van een ander. Investeer in je relatie, vecht ervoor als het nodig is. Ga niet te gauw af op je gevoel voor hem of haar, dat over is of anders dan in het begin. God wil dat je trouw bent. Houd jezelf ook schoon als het gaat om erotiek en porno.

8. Bekeer je van je hebberigheid en bezitterigheid. Je wordt gelukkiger van geven dan van nemen.

9. Wees betrouwbaar in wat je zegt en doet. Geen dubbele bodems, halve waarheden, schijnbewegingen, gemanipuleer. Wees een mens waar een ander van op aan kan.

10. Scan jezelf eens heel precies als het gaat om begeerte. Op materieel gebied. Op seksueel vlak. Als het gaat over posities en macht. Oefen je in tevredenheid.

*Kijk in deze spiegel,
blijf even kijken,
heel eerlijk,
en wees stil
oog in oog met God.*

Kernboodschap:

Gods grenzen maken je leven niet kleiner. Ze geven je de ruimte om echt vrij te leven.

Afsluiten met gebed

- Popcorn gebed
- Leiding sluit af met gebed
- 1 Jongeren bid voor de groep en een 1 jongere dankt voor de groep.
- Laat jongeren allemaal punten inbrengen om voor te bidden en neem dit mee in gebed.
- Gebruik een gebedsmandje en briefjes en laat ze daar iets op schrijven en in de mand stoppen. Laat ze daarna allemaal een kaartje trekken en sluit zo af met kringgebed.
- Ga allemaal staan in een kring en houd elkaars handen vast en bid/ dank zo met elkaar.
- Zeg met elkaar een gebed hardop op.
- Bid het: Onze vader

Kijk wat bij je groep past en probeer eens wat nieuws.

Einde/Amen